

ZÁSADY BEZPEČNÉ JÍZDY – 10

Pokud nahlédneme do statistiky dopravních nehod a zejména do její části, která se věnuje těm nejtragičtějším příčinám, kdy na našich silnicích umírá nejvíce lidí, zjistíme, že z osmi nejtragičtějších příčin celá polovina souvisí s nepřizpůsobením rychlosti jízdy – jinými slovy – lidským spěchem za volantem. Spěchem, kdy se kvůli dohnání několika minut, můžeme zastavit navždy.

Spěch za volantem? Pokuta, body, nehoda, smrt...

Většina řidičů tvrdí, že musí pospíchat. Profesionální řidiči kamionů z důvodu nakládkových a vykládkových oken, řidiči autobusů musí stíhat jízdní řád, ostatní řidiči pospíchají na důležité jednání. Všichni pospíchají, aniž by si uvědomovali rizikovitost svého jednání a jeho možné důsledky. Nehoda není náhoda. Obecně **stačí jediná vteřina nepozornosti** a váš spěch se změní v tom nejlepším případě v pokutu a trestné body – v tom horším případě v celoživotní výčitky a utrpení.

Spěchat se nevyplácí

Spěch za volantem se projevuje agresivitou, zvýšenou ochotou riskovat a především překračováním nejvyšší dovolené rychlosti v jednotlivých úsecích. **Spěchající řidiči si neuvědomují možná rizika svého jednání ani to jak moc se prodlužuje brzdná dráha.**

Tím nejmenším rizikem, které spěchající řidiči podstupují, je postih ve formě pokuty, přidělení trestných bodů, příp. zákazu řízení motorových vozidel, dle následující tabulky:

Překročení nejvyšší dovolené rychlosti	Počet bodů	Pokuta ve správním řízení	Zákaz činnosti	Bloková pokuta
o 40 km/h a více v obci nebo o 50 km/h a více mimo obec	5	5000 Kč a více	6 měsíců až 1 rok	–
o 20 km/h a více v obci nebo o 30 km/h a více mimo obec	3	2500–5000 Kč	1–6 měsíců spáchá-li řidič přestupek 2 a vícekrát v průběhu 1 roku	2500 Kč při prvním spáchání přestupku
o méně než 20 km/h v obci nebo o méně než 30 km/h mimo obec	2	1500–2500 Kč	–	1000 Kč

Fyzikální zákony obejít nelze

To, že spěch se nevyplácí, není výmyslem současné doby zejména ve vztahu k silničnímu provozu. Spěch se nevyplácí obecně, což velmi dobře věděli už naši prarodiče. Lidová moudrost totiž celkem jednoznačně říká „Pospíchej pomalu“. A na silnici to platí několikanásobně. Ono totiž platí, že jezdit rychle umí kde kdo, ale s bezpečným zastavením v každé situaci už to tak horké není. Stačí si jen uvědomit, kolik prostoru budete k zastavení skutečně potřebovat:

Typ povrchu	Původní rychlost	Reakční dráha	Brzdná dráha	Celkem
Suchá asfaltová silnice	50 km/h	14 m	14 m	28 m
	60 km/h	17 m	20 m	37 m
	90 km/h	25 m	46 m	71 m
	110 km/h	31 m	68 m	99 m
	130 km/h	37 m	95 m	132 m
	160 km/h	45 m	143 m	188 m
Mokrá asfaltová silnice	50 km/h	14 m	19 m	33 m
	60 km/h	17 m	28 m	45 m
	90 km/h	25 m	62 m	87 m
	110 km/h	31 m	92 m	123 m
	130 km/h	37 m	127 m	164 m
	160 km/h	45 m	193 m	238 m
Sníh	50 km/h	14 m	66 m	80 m
	60 km/h	17 m	95 m	112 m
	90 km/h	25 m	212 m	237 m
	110 km/h	31 m	317 m	348 m
	130 km/h	37 m	443 m	480 m
	160 km/h	45 m	671 m	716 m

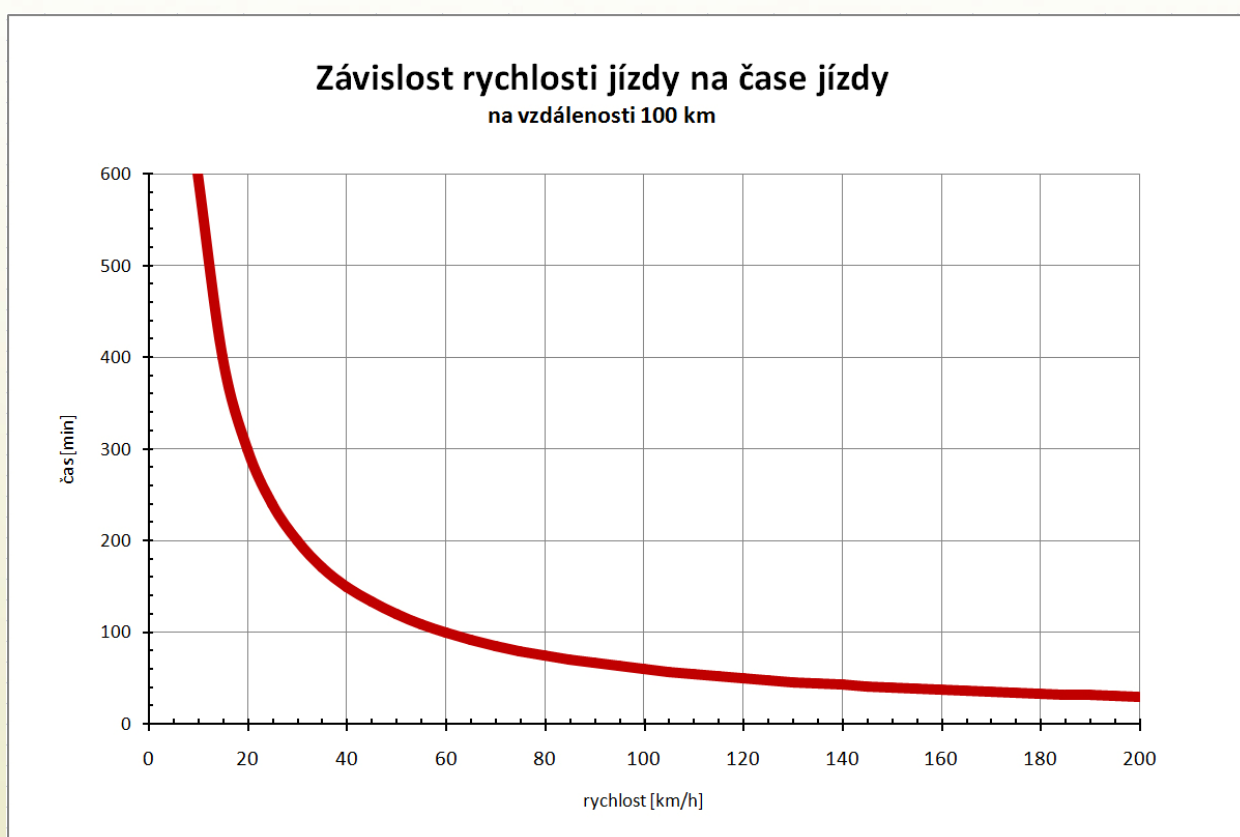
Brzdná dráha nákladního vozidla o celkové hmotnosti 40 tun je při rychlosti 80 km/h ve srovnání s osobním vozidlem delší až o 50 m – na suché asfaltové silnici. Rozdíl v brzdné dráze osobních vozidel jedoucích 50 a 60 km/h je celých 9 metrů! Skutečnost je taková, že pokud vozidlo, které jelo 50 km/h zastaví těsně před překážkou, **vozidlo jedoucí 60 km/h v okamžiku kdy o 10 km/h pomalejší vozidlo stojí, naráží do překážky rychlostí 40 km/h a brzdí dalších 9 metrů.** Rychlost reakce řidiče a rychlost jízdy je přitom klíčová pro přežití chodce v případě srážky.

Rychlost při nárazu	Počet mrtvých z celkového počtu sražených chodců	Procento chodců, kteří srážku přežijí
30 km/h	1 mrtvý ze 40	97 %
50 km/h	2 mrtví z 10	80 %
55 km/h	5 mrtvých z 10	50 %
60 km/h	9 mrtvých z 10	10 %

Pospíchej pomalu

Lidové moudro v podnadpisu v sobě skrývá něco, co spěchající řidiči stále ne a ne pochopit. A sice, že nemá cenu honit čas ve vysokých rychlostech, ale jen nepatrně přidat v rychlostech nižších, kdy to není tak nebezpečné. Proč tomu tak je a jak to funguje?

Pokud vyneseme závislost rychlosti jízdy na době, kterou potřebujeme pro ujetí konstantní vzdálenosti (pro jednoduchost 100 km) dostaneme křivku, jejíž průběh je na obrázku. Z grafu jednoznačně vidíme:

- zvýšení rychlosti jízdy o 10 km/h z původní rychlosti 40 km/h ušetří 30 minut z celkového času jízdy;
- zvýšení rychlosti o stejných 10 km/h z původní rychlosti 80 km/h ušetří už jen 8 minut;
- stejně málo času, jen 8 minut, získáme při zvýšení rychlosti ze 110 km/h na 130 km/h;
- jízda rychlostí 160 km/h ušetří oproti jízdě nejvyšší dovolenou rychlostí na dálnici (130 km/h) rovněž jen 8,5 minuty na 100 kilometrech;
- zvýšení rychlosti jízdy o 50 km/h z původní rychlosti 150 km/h ušetří na 100km vzdálenosti jen 10 minut jízdy.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ono přísloví „Pospíchej pomalu“ má skutečně něco do sebe. Pokud chcete ušetřit 30 minut, je vhodné zrychlit tam, kde jedete zbytečně pomalu při nízké rychlosti.

kých rychlostech do 40 km/h. Zde stačí zrychlit jen o 5-10 km/h a časová úspora je obrovská. Pokud chcete dohnat stejných 30 minut ve vyšších rychlostech, znamená to, že byste museli zrychlit z rychlosti 85 km/h na celých 150 km/h! Odpovědět na otázku, které zrychlení s sebou nese větší riziko, nebude tak těžké, stejně jako které zrychlení je v běžném provozu reálnější.

Výše uvedené výpočty časových úspor se týkají ideálního případu, kdy lze dlouhodobě dosahovat uvedené rychlosti. V reálných podmínkách se časové úspory z vysoké rychlosti ještě zmenšují. Nevěříte? Stačí se jen podívat na průběh jízdy po dálnici. Kolikrát za cestu musíte na našich silnicích zpomalit z důvodu vysoké hustoty provozu, zúžení, oprav a svedení do protisměru? **Číslice tachometru, na kterou ukazuje jeho ručička, působí pouze psychologicky.** To, že pojedete vysokou rychlostí, vůbec neznamená, že někam dojedete dřív. Stačí jediná zastávka a řidič, který jede sice nižší rychlostí a plynule, vás zcela bez problémů předjede. Naprosto v klidu, bez zvýšeného rizika vzniku dopravní nehody, stresu i zvýšené spotřeby paliva.

Jak na bezproblémové dodržování rychlostních limitů?

1. **Pokud si nejste jistí svým odhadem rychlosti, zkontrolujte ji pohledem na tachometr.** Člověk má přirozenou tendenci rychlost jízdy podhodnocovat. Rovněž můžete využít upozornění na překročení rychlosti v některých úsecích prostřednictvím GPS navigace.
2. **Soustředte se na sledování dopravních značek upravujících rychlost jízdy.** Pokud si nejste jisti, zda víte jaká je na daném úseku nejvyšší dovolená rychlost, zpomalte.
3. **Pokud jedete v zástavbě, zpomalte na 50 km/h** a touto rychlostí jedte až do okamžiku, kdy uvidíte jinou dopravní značku. Vězte, že rychlostní limit může být v daném úseku i nižší než 50 km/h.
4. **Rychlostní limity udávají maximální rychlost.** Existuje ovšem spousta situací, kdy i jízda nejvyšší dovolenou rychlostí bude nebezpečná – v okolí škol, objíždění dělníků na silnici, za snížené viditelnosti, špatného počasí atd.
5. **Na hrající si děti kolem silnice správný řidič reaguje snížením rychlosti jízdy až na 30 km/h.** Dětská ostražitost vůči nebezpečím ze silničního provozu je totiž výrazně nižší, než je tomu u dospělých.
6. **Poznejte sami sebe a vlivy, které vás nutí zrychlovat.** Každý člověk má v sobě určité aktivátory rychlosti. Může to být např. pocit tlaku od ostatních řidičů, kteří za vámi nedržují bezpečnou vzdálenost. Nepodléhejte jim, pracujte na sobě.
7. **Vždy se soustředte na jízdu** – nepozorný řidič podvědomě zrychluje.
8. **Zpomalte vždy, když vjíždíte do obce.** Na to stačí v okamžiku, kdy uvidíte dopravní značku „začátek obce“, sundat nohu z plynu.
9. **Dejte sami sobě dostatek času – každou cestu si dobře naplánujte.** Vědomí, že máte dost času, vás samo o sobě uvede do klidu a celá cesta bude plynulejší.
10. **Pospíchejte pomalu!** Vzpomeňte na to, co říkal již učitel národů Jan Ámos Komenský: „Všeliké kvaltování toliko pro hovada dobré jest“.